

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ATITIKTIES VERTINIMO ĮSTATYMO NR. VIII-870 1, 2 IR
5 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO III¹ SKYRIUMI ĮSTATYMO
PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos atitikties vertinimo įstatymo Nr. VIII-870 1, 2 ir 5 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo III¹ skyriumi įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant atitikties vertinimo įstaigų, paskirtų atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras ir apie kurias pranešta Europos Komisijai, kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėms, pasirašiusioms Europos ekonominės erdvės susitarimą, ir kitoms valstybėms, su kuriomis Europos Sąjunga yra sudariusi abipusio pripažinimo susitarimus (toliau – notifikuotosios įstaigos), veiklos esmines sąlygas įtvirtinti įstatymu.

Konstitucinio Teismo doktrinoje nurodyta, kad įstatymų leidėjas turi nustatyti būtinus reikalavimus, kuriuos turi atitikti ūkio subjektai, siekiantys gauti licencijas tokiai veiklai vykdyti, taip pat reikalavimus, kurių turi laikytis tokias licencijas gavę asmenys, bei išduotų licencijų galiojimo panaikinimo pagrindus; įstatymų leidėjas, be kita ko, gali nustatyti licencijos galiojimo panaikinimą kaip sankciją ūkio subjektui, kuris nesilaiko jam žinomų ir suprantamų licencijuojamos veiklos sąlygų (Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimas). Atsižvelgiant į nurodytą Konstitucinio Teismo doktriną bei Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Licencijavimo pagrindų aprašas)¹, nuostatas iš esmės peržiūrėtas galiojantis atitikties vertinimo įstaigų skyrimo atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras ir pranešimo apie tai Europos Komisijai, kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėms, pasirašiusioms Europos ekonominės erdvės susitarimą, ir kitoms valstybėms, su kuriomis Europos Sąjunga yra sudariusi abipusio pripažinimo susitarimus, tvarkos (toliau – notifikavimas) reguliavimas. Nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgyvendinamuosiuose teisės aktuose įtvirtintas notifikavimas ir atitinkamas notifikuotų įstaigų veiklos reguliavimas, tiek kiek jis susijęs su paskirtų įstaigų veiklos esminėmis sąlygomis, turėtų būti perkeltas į įstatymo nuostatas, nes ūkio subjekto teisė vykdyti tam tikrą veiklą gali būti ribojama tik įstatymu. Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą atitikties vertinimo įstaigoms, siekiančioms tapti notifikuotomis įstaigomis, keliami reikalavimai ir Vyriausybės įgaliotų institucijų sprendimų priėmimo esminės sąlygos įtvirtintos žemesnės galios teisės aktu (t. y. Vyriausybės nutarime²) ir galimai neatitinka Konstitucinio Teismo doktrinos.

Įstatymo projekto tikslas – papildyti atitikties vertinimą reglamentuojantį įstatymą notifikuotųjų įstaigų veiklai taikomais esminiais reikalavimais, atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo atlikti atitikties vertinimo procedūras pagrindais, taip pat atvejais, kada šio paskyrimo sprendimo galiojimas laikinai sustabdomas, keičiamas, panaikinimas galiojimo sustabdymas, bei pagrindais, kada notifikuotosios įstaigos paskyrimas atlikti atitikties vertinimo procedūras panaikinimas.

Įsigaliojus priimtam Įstatymo projektui ir užtikrinus jo tinkamą įgyvendinimą, bus pasiektas notifikuotųjų įstaigų veiklos teisinio reguliavimo sistemiškumas ir atitiktis Konstitucinio Teismo doktrinai.

¹ Licencijavimo pagrindų aprašo 2.1 papunkčio bei IV skyriaus pirmojo skirsnio nuostatos, nustato, kas turėtų būti nustatyta licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose: licencijos išdavimo sąlygos (tai yra esminiai reikalavimai ūkio subjektui, siekiančiam užsiimti licencijuojama veikla), esminės licencijuojamos veiklos sąlygos (tarp jų – licencijos turėtojų teisės, pareigos ir esminiai reikalavimai licencijos turėtojui) ir kiti esminį poveikį ūkinei veiklai darantys draudimai ir ribojimai.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 4 d. nutarimas Nr. 674 „Dėl Atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamento (departamento direktorius – Dimitrijus Kucevičius, tel. 8 686 89 759, el. p. dimitrijus.kucevicius@eimin.lt) Europos Sąjungos reikalų koordinavimo skyriaus (skyriaus vedėja – Aurelija Janušauskė, tel. 8 658 88 345, el. p. aurelija.janusauske@eimin.lt) patarėja Lijana Milkutė (tel. 8 658 92 856, el. p. lijana.milkute@eimin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Lietuvos Respublikos atitikties vertinimo įstatymas (toliau – Įstatymas) reguliuoja atitikties vertinimo objektus ir subjektus, šių subjektų funkcijas, akreditavimo procesą, ir atitikties vertinimo įstaigų priežiūros pagrindus.

Įstatyme nustatyta, kad jame vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008, nustatančiame su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinančiame Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 765/2008), Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme ir Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme. Atsižvelgiant į tai atitikties vertinimo įstaiga suprantama kaip ji apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 765/2008 – t. y. įstaiga, vykdanči atitikties vertinimo veiklą, įskaitant kalibravimą, bandymus, sertifikavimą ir patikrinimus.

Atitikties vertinimo sistemos, apimančios gaminių patekimo į rinką nuostatas bei atitikties vertinimo įstaigų akreditavimo, kuris atliekamas visose valstybėse narėse, reikalavimus ir vienodas taisykles nustato Reglamentas (EB) Nr. 765/2008, kuris taikomas tiesiogiai bei kurio nuostatos įgyvendintos Įstatymu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 674 „Dėl atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 674).

Bendrosios ekonominės veiklos vykdytojų teisės ir pareigos, atitikties vertinimo procedūros, ir kitokia bendra bendrųjų principų ir orientacinių nuostatų sistema, kaip rengti Bendrijos teisės aktus, kuriais derinamos gaminių pardavimo sąlygos nustatomos 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinančiame Sprendimą 93/465/EEB (toliau – Sprendimas Nr. 768/2008), kurio nuostatos įgyvendinamos sektoriais derinamaisiais Europos Sąjungos teisės aktais ir (ar) nacionaliniais teisės aktais (*Techniniai reglamentai*) – t. y. Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos tvirtinamais teisės aktais, kuriais perkeliama gaminiams taikomi derinamieji Europos Sąjungos teisės aktai, arba tiesiogiai taikomais derinamaisiais Europos Sąjungos teisės aktais, kai šie Europos Sąjungos teisės aktai yra priimti pagal Sprendimą Nr. 768/2008/EB³.

Atitikties vertinimo įstaigų, kurios siekia būti paskirtomis atlikti atitikties vertinimo procedūras ir notifikuotomis Europos Komisijai bei kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėms, pasirašiusioms Europos ekonominės erdvės susitarimą, ir kitoms valstybėms, su kuriomis Europos Sąjunga yra sudariusi abipusio pripažinimo susitarimus (toliau kartu – ES ir kitos valstybės) teisės ir pareigos, jų atitikties vertinimo ir paskyrimo procedūros, notifikavimas ir kitokia bendrųjų principų ir orientacinių

³ *Techninių reglamentų* sąvoka šiuo metu apibrėžta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 674 „Dėl Atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisyklių 3.2. papunktyje.

nuostatų sistema nustatyta Reglamente (EB), Nr. 765/2008, Sprendime Nr. 768/2008 ir 2022 m. birželio 29 d. Europos Komisijos pranešime 247/01 „2022 m. Mėlynasis vadovas dėl gaminių reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo“⁴ (toliau – Mėlynasis vadovas dėl gaminių reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo) nuostatose, kurios įgyvendinamos Nutarimu Nr. 674. Nutarime Nr. 674 ir juo patvirtintų Atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisyklių (toliau – Taisyklės) nuostatose įtvirtinti reikalavimai atitikties vertinimo įstaigoms, kurios siekia būti paskirtomis atlikti atitikties vertinimo procedūras ir notifikuotomis Europos Komisijai, ES ir kitoms valstybėms, tokių atitikties vertinimo įstaigų notifikavimo teisinės pasekmės, atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti atitikties vertinimą pakeitimo, jų paskyrimo galiojimo laikino sustabdymo ar galiojimo laikino sustabdymo panaikinimo pagrindai bei notifikuotųjų įstaigų paskyrimo atlikti atitikties vertinimo procedūras panaikinimo pagrindai, notifikuotųjų įstaigų veiklai taikomi reikalavimai, notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūra.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siekiama įstatyme nustatyti: sprendimų dėl atitikties vertinimo įstaigų, kurios siekia būti paskirtomis atlikti atitikties vertinimo procedūras ir notifikuotomis Europos Komisijai bei ES ir kitoms valstybėms priėmimo pagrindus, notifikuotųjų įstaigų veiklos esminius reikalavimus, taip pat teisinius pagrindus, kada atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo galiojimas keičiamas, laikinai sustabdomas, panaikinamas laikinas sustabdymas, arba panaikinamas notifikuotosios įstaigos paskyrimas atlikti atitikties vertinimo procedūras.

Atsižvelgiant į tai, kad Sprendimo Nr. 768/2008/EB R25 straipsniu Europos Sąjungos valstybės narės yra įpareigojamos atlikti nuolatinę notifikuotų įstaigų kompetencijos ir veiklos priežiūrą bei pranešti Europos Komisijai apie šių įstaigų notifikavimo pakeitimus, taip pat įvertinus tai, kad 2020 m. gruodžio 3 d. priimtu Lietuvos Respublikos atitikties įvertinimo įstatymo Nr. VIII-870 pakeitimo įstatymu Nr. XIV-31 notifikuotųjų įstaigų įgaliojimų sustabdymo ir atšaukimo pagrindai nėra reglamentuojami⁵ įstatymo lygmeniu, tikimasi, kad įsigaliojus Įstatymo projekto nuostatomis reguliavimas atitiks Konstitucinio Teismo doktriną bei bus pasiektas notifikuotųjų įstaigų veiklos teisinio reguliavimo sistemiškumas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Įstatymo projekte teikiami tokie Įstatymo pakeitimai:

4.1. Papildomas įstatymo tikslas (Įstatymo projektu keičiamas Įstatymo 1 straipsnis) nurodant, kad be tikslo reglamentuoti atitikties vertinimo objektus ir subjektus, šių subjektų funkcijas, akreditavimo procesą, atitikties vertinimo įstaigų priežiūros pagrindus, taip pat įstatymu siekiama reglamentuoti notifikuotųjų įstaigų veiklos pagrindus, o įstatymas notifikuotoms įstaigoms taikomas tiek, kiek Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose notifikuotųjų įstaigų veiklos reikalavimus, nenustatyta kitaip.

4.2. Įstatymo projekte, siekiant aiškumo, taip pat siūloma Įstatymą papildyti naujomis sąvokomis, kurios šiuo metu įtvirtintos įgyvendinamajame teisės akte⁶, atitinkamai Įstatymo projektu keičiamas Įstatymo 5 straipsnis. Įtraukiama nauja sąvoka „notifikuotoji įstaiga“ (Įstatymo 2 straipsnio 5 dalis), kuri turi būti suprantama kaip atitikties vertinimo įstaiga, kuri šio įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka paskirta atlikti gaminių atitikties vertinimo

⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022XC0629\(04\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022XC0629(04)&from=EN).

⁵ Tai padaryta siekiant užtikrinti aiškumo ir sistemiškumo principų įgyvendinimą teisėkūros procese, kad procedūriniai dalykai, susiję su notifikuotųjų įstaigų paskelbimo Europos Komisijai tvarka, būtų reguliuojami viename teisės akte, tačiau įstatyme neliko esminių notifikuotųjų įstaigų veiklą reguliuojančių nuostatų.

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 674 „Dėl Atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“ patvirtintose atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisyklėse.

procedūras ir apie kurią pranešta Europos Komisijai, ES ir kitoms valstybėms, su kuriomis Europos Sąjunga yra sudariusi abipusio pripažinimo susitarimus.

4.3. Įtraukiama nauja sąvoka „techninis reglamentas“ (Įstatymo 2 straipsnio 6 dalis), kuri turi būti suprantama kaip Lietuvos Respublikos įstatymas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos tvirtinamas teisės aktas, kuriais perkeliami gaminiams taikomi derinamieji Europos Sąjungos teisės aktai, arba tiesiogiai taikomas derinamasis Europos Sąjungos teisės aktas, kai šie Europos Sąjungos teisės aktai yra priimti pagal Sprendimą Nr. 768/2008/EB arba suderinti su šiuo sprendimu. Ši sąvoka taip pat šiuo metu įtvirtinta aukščiau minėtame įgyvendinamajame teisės akte.

4.4. Papildomos Įstatymo 5 straipsnyje įtvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotų institucijų funkcijos nustatant papildomus įgaliojimus Vyriausybei ir jos įgaliotoms institucijoms, pagal kompetenciją atitikti vertinimą dėl atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir pranešti Europos Komisijai, ES ir kitoms valstybėms. Taip pat papildomi įgaliojimai Vyriausybei tvirtinti minėtų Įstatymo projekto procedūrų atitinkamą įgyvendinimo tvarką – t. y. tvirtinti *Atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisykles*⁷.

4.5. Atsižvelgiant į Licencijavimo pagrindų apraše nustatytus reikalavimus, pagal kuriuos įstatymuose turi būti įtvirtintos nuostatos dėl ūkio subjektų išduodamų licencijų (leidimų, liudijimų, teikimų, atestatų, sprendimų, sertifikatų, pažymėjimų ar pan.) išdavimo, atsisakymo išduoti, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir panaikinimo sąlygų ir pagrindų, projektu siūloma Įstatymą papildyti nauju III¹ skyriumi „Akredituotos atitikties vertinimo įstaigos skyrimas atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras ir pranešimas apie ją Europos Komisijai, Europos Sąjungos ir kitoms valstybėms“, kuriame bus nustatytos esminės atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo sąlygos: esminiai reikalavimai atitikties vertinimo įstaigoms, siekiančioms tapti notifikuotomis įstaigomis, įgaliotos institucijos sprendimo dėl atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo atlikti atitikties vertinimo procedūras priėmimo pagrindai ir notifikuotosios įstaigos veiklos pradžios pagrindai nuo pranešimo Europos Komisijai, kitoms ES ir kitoms valstybėms.

4.6. Atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 765/2008, Sprendimo Nr. 768/2008/EB bei Mėlynojo vadovo dėl gaminių reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo nuostatas, Įstatymo projekto III¹ skyriaus 14¹ straipsnyje nustatomi esminiai reikalavimai atitikties vertinimo įstaigoms, siekiančioms tapti notifikuotomis įstaigomis. Įstatymo projekto 14¹ straipsnyje įvardijama, kad atitikties vertinimo įstaigų, siekiančių tapti notifikuotomis, atitiktis techniniuose reglamentuose keliamiems reikalavimams gali būti įrodoma akreditavimo būdu arba Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikiant prašymą ir dokumentus, išskyrus akreditavimo, įrodančius atitikties vertinimo įstaigos atitiktį Įstatymo projekte nustatytiems reikalavimams, jeigu šis atitikties nustatytiems reikalavimams įrodymo būdas įgaliotos institucijos teisės aktu yra nustatytas. Taip pat ūkio subjektams keliami reikalavimai atitikti techniniame reglamente notifikuotosioms įstaigoms ir jų personalui nustatytus reikalavimus, turėti technines galimybes atlikti techniniame reglamente nustatytas atitikties vertinimo procedūras, atitikti Reglamente (EB) Nr. 765/2008 nurodytos Europos akreditavimo organizacijos išleistame vadove atitikties vertinimo įstaigų akreditavimui notifikavimo tikslais nustatytas rekomendacijas⁸, būti registruotai Lietuvos

⁷ Šiuo metu galiojančiu reguliavimu Vyriausybė nėra tiesiogiai Įstatymu įgaliota tvirtinti šiuo metu galiojančio ir taikomo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 4 d. nutarimo Nr. 674 „Dėl atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“.

⁸ Mėlynojo vadovo dėl gaminių reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo 5.3.2.3. papunktyje „Akreditavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 765/2008“ nustatyta, kad „siekdama užtikrinti, kad notifikuotųjų įstaigų kandidačių kompetencija būtų vertinama vienodai, Europos akreditavimo organizacija (EA) parengė rekomendaciją dėl akreditavimo standartų, skirtų kiekvienam atitinkamam Sąjungos derinamajam teisės aktui ir kiekvienam atitikties

Respublikoje, būti nešališka, neturėti interesų konflikto ir nepriklausyti nuo ekonominės veiklos vykdytojų, susijusių su gaminiu (-iais), kurio (-ių) atitikties vertinimo procedūroms atlikti siekia tapti notifikuota, arba paties gaminio. Minimie reikalavimai šiuo metu įtvirtinti Nutarimu Nr. 674.

4.7. Įstatymo projekto III¹ skyriaus 14² straipsnyje siūloma įtvirtinti įgaliotos institucijos sprendimo dėl atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras priėmimo pagrindus ir terminus bei pranešimo Europos Komisijai, Europos Sąjungos ir kitoms valstybėms terminus bei teisinės pasekmes. Pažymėtina, kad šiame straipsnyje bei kitose Įstatymo projekto nuostatose nustatyti terminai jau yra įtvirtinti ir taikomi atitikties vertinimo įstaigoms pagal Nutarimo Nr. 674 nuostatas. Naujų terminų, lyginant su šiuo metu galiojančiu reguliavimu, nenustatoma, todėl keičiamomis nuostatomis ūkio subjektams prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų neatsiras.

Įgaliotos institucijos sprendimas priimamas per 10 darbo dienų nuo atitikties vertinimo įstaigos, siekiančios tapti notifikuotąja įstaiga, paraiškos tapti notifikuotąja įstaiga ir dokumentų gavimo dienos, tačiau jeigu per nurodytą terminą įgaliota institucija nepriima sprendimo dėl atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras arba nepateikia motyvuoto atsisakymo šią įstaigą paskirti atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras, nelaikoma, kad atitikties vertinimo įstaiga yra paskirta atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras.

Minėto įgaliotos institucijos sprendimo dėl atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras galiojimo terminas – toks, koks yra nurodytas paskirtajai įstaigai išduotame akreditavimo pažymėjime, jeigu jis paskirtajai įstaigai yra išduotas arba įgaliotos institucijos nurodytas terminas, jeigu šiai įstaigai akreditavimo pažymėjimas nėra išduotas, bet ne ilgiau nei 5 metus. Šis terminas nustatytas pagal Mėlynojo vadovo dėl gaminius reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo 5.3.4. papunkčio nuostatas, kuriose be kita ko nustatyta, kad „Būtina užtikrinti, kad notifikuotosios įstaigos išlaikytų savo kompetenciją laikui bėgant ir kad tai galėtų būti aišku kitoms valstybėms narėms ir Komisijai. ES lygmens teisės aktuose nustatytas aiškus reikalavimas, kad nacionalinės kompetentingos institucijos reguliariai stebėtų ir vertintų tolesnę savo notifikuotųjų įstaigų, įtrauktų į NANDO sąrašą, kompetenciją. [...] Visi pranešimai apie notifikuotąsias įstaigas, akredituotas arba neakredituotas, kurie įrašomi į NANDO duomenų bazę, turėtų būti atnaujinti praėjus daugiausia penkeriems metams po pradinio pranešimo datos arba po paskutinio atnaujinimo, pateikiant informacijos apie nuolatinę notifikuotosios įstaigos kompetencijos stebėseną[...]“.

Įstatymo projekto 14² straipsnyje nustatoma, kad paskirtoji įstaiga gali pradėti notifikuotosios įstaigos veiklą, jeigu per 14 kalendorinių dienų nuo notifikavimo pranešimo, grindžiamo paskirtosios įstaigos akreditavimo pažymėjimu, arba per 2 mėnesius nuo notifikavimo pranešimo, kai jos atitiktis įrodyta kitokiu nei akreditavimas būdu, pateikimo negaunama Europos Komisijos bei Europos Sąjungos ir kitų valstybių prieštaravimų. Šie terminai šiuo metu įtvirtinti ir taikomi pagal Nutarimą Nr. 674, įgyvendinantį Sprendimo Nr. 768/2008 nuostatas, kurio R23 straipsnyje „Notifikavimo procedūra“, be kita ko, nustatyta, kad „Atitinkama įstaiga notifikuotosios įstaigos veiklą gali atlikti tik jei Komisija ir kitos valstybės narės per dvi savaites po notifikavimo, jeigu naudojamosi akreditacijos pažymėjimu, ar per du mėnesius po notifikavimo, jeigu nesinaudojama akreditacijos pažymėjimu, nepateikia prieštaravimų. Tik tokia įstaiga laikoma notifikuotąja įstaiga [atitinkamo techninio reglamento] tikslais (teisės aktas) [...] Komisijai ir kitoms valstybėms narėms yra pranešama apie visus vėlesnius notifikavimo pakeitimus“. Mėlynojo vadovo dėl gaminius reglamentuojančių ES taisyklių įgyvendinimo 5.3.2.5 papunktyje be kita taip pat nustatyta, kad „Notifikuotosios įstaigos statusas įsigalioja nuo tada, kai Komisijai ir kitoms valstybėms narėms e. paštu išsiunčiamas pranešimas NANDO sistemoje, kuris taip pat paskelbiamas NANDO interneto svetainėje. Po to atitinkama įstaiga gali vykdyti notifikuotosios įstaigos veiklą. Pagal teisės aktus, suderintus su Sprendimu Nr. 768/2008/EB, apie suteiktą notifikuotosios įstaigos statusą pranešama pasibaigus laikotarpiui (dviem savaitėms, jeigu

vertinimo moduliui“. Minimos rekomendacijos - yra EA-2/17 - EA dokumentas dėl akreditavimo notifikavimo tikslais.

remiamasi akreditavimu, arba dviem mėnesiams, jeigu akreditavimu nesiremiamą), kuriuo kitoms valstybėms narėms ir Komisijai leista pateikti prieštaravimų, ir tik jeigu jokių prieštaravimų nepateikta“.

Panašia tvarka Komisijai, ES ir kitoms valstybėms turi būti pranešama ir apie bet kokius vėlesnius su notifikuotąja įstaiga susijusius pokyčius, kurie yra svarbūs, kaip antai notifikuotosios įstaigos įgaliojimų srities pasikeitimas, paskyrimo galiojimo sustabdymas ar panaikinimas. Apie tai įtvirtinta kitose atitinkamose Įstatymo projekto III¹ skyriaus nuostatose dedant nuorodą į šį straipsnį dėl notifikavimo Komisijai, ES ir kitoms valstybėms.

4.8. Notifikuotosios įstaigos veiklos esminės sąlygos, teisės ir pareigos nustatomos įstatymo projekto III¹ skyriaus 14³ straipsnyje – t. y. notifikuotoji įstaiga atlieka atitikties vertinimo procedūras, kurioms yra notifikuota, išduoda sertifikatus ir kitus gaminio (-ių) atitiktį techniniame reglamente nustatytiems reikalavimams patvirtinančius dokumentus, pripažįstamus ES ir kitose valstybėse, vykdo gaminio (-ių), kurio (-ių) atitikties vertinimo procedūroms yra notifikuota, stebėseną po jų atitiktį techniniame reglamente nustatytiems reikalavimams patvirtinančio dokumento išdavimo, taip pat atlieka kitus techniniame reglamente nurodytus veiksmus.

4.9. Įstatymo projekto III¹ skyriaus 14⁴ straipsnyje nustatomi įgalios institucijos sprendimo dėl atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo atlikti atitikties vertinimo procedūras keitimo pagrindai, terminai ir teisinės pasekmės.

4.10. Įstatymo projekto III¹ skyriaus 14⁵ - 14⁶ straipsniuose nustatomi įgalios institucijos sprendimo dėl atitikties vertinimo įstaigos paskyrimo atlikti atitikties vertinimo procedūras galiojimo laikino sustabdymo bei tokio sprendimo panaikinimo pagrindai, terminai, teisinės pasekmės. Taisyklių 30 punkte šiuo metu įtvirtinta, kad „Notifikuotosios įstaigos paskyrimo atlikti atitikties vertinimo procedūras galiojimas laikinai sustabdomas ne ilgesniam kaip 6 mėnesių terminui nuo įgalios institucijos sprendimo laikinai sustabdyti notifikuotosios įstaigos paskyrimo atlikti atitikties vertinimo procedūras galiojimą priėmimo dienos“. Siekiant teisėkūros efektyvumo ir nuoseklumo Įstatymo projektu nesiekiant didinti administracinės naštos ir (ar) prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų notifikuotosioms įstaigoms, Taisyklėse įtvirtintas teisinis reguliavimas bei institucijų sprendimų priėmimo ir jų galiojimo terminai nekeičiami lyginant su galiojančiu reguliavimu.

4.11. Įstatymo projekto III¹ skyriaus 14⁷ straipsniu nustatomi notifikuotosios įstaigos paskyrimo atlikti atitikties vertinimo procedūras galiojimo panaikinimo pagrindai, terminai ir tokio sprendimo teisinės pasekmės. Pažymėtina, kad šis pagrindas kaip esminė sąlyga į Įstatymą perkeliamas iš Taisyklių, kurios galioja nuo 2022 m. sausio 15 d.

4.12. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo priede minimas Sprendimas Nr. 768/2008/EB, kurio valstybės narės tiesiogiai neįgyvendina, nes šiame sprendime išdėstoma bendra bendrųjų principų ir orientacinių nuostatų sistema, nustatanti, kaip rengti Bendrijos teisės aktus, kuriais derinamos gaminių pardavimo sąlygos“ (Sprendimo Nr. 768/2008/EB 2 straipsnio 1 pastraipa), Įstatymo projektu siūloma koreguoti Įstatymo priedą ir iš jo išbraukti Sprendimą Nr. 768/2008/EB, kaip įgyvendinamą Europos Sąjungos teisės aktą.

4.13. Įstatymo projekto baigiamosiose nuostatose, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalimi bei siekiant užtikrinti, kad būtų laiku pakeisti įgyvendinamieji teisės aktai, siūloma, kad Įstatymo pakeitimai įsigaliotų nuo 2023 m. lapkričio 1 d.

Taip pat Įstatymo projekto baigiamosiose taikymo nuostatose nustatomos pereinamosios nuostatos:

a) jei atitikties vertinimo įstaigų, siekiančių tapti notifikuotąja įstaiga, paraiškos tapti notifikuotąja įstaiga, notifikuotųjų įstaigų prašymai pakeisti įgalios institucijos sprendimą dėl jų paskyrimo atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras, dėl paskyrimo galiojimo laikino sustabdymo ar laikino sustabdymo panaikinimo, dėl paskyrimo atlikti gaminių atitikties vertinimo procedūras galiojimo panaikinimo, pateiktos iki šio įstatymo įsigaliojimo;

b) jei įgaliotos institucijos iniciatyva iki įstatymo projekto įsigaliojimo pradėtos notifikuotosios įstaigos paskyrimo atlikti atitikties vertinimo procedūras pakeitimo, galiojimo laikino sustabdymo ar laikino sustabdymo panaikinimo, ar panaikinimo procedūros, jos baigiamos pagal iki 2023 m. lapkričio 1 d. galiojantį reguliavimą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas nėra atliekamas, nes įstatymo projektu galiojantis teisinis reguliavimas nėra keičiamas iš esmės – siekiant teisinio aiškumo ir atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo doktrinai, esminiai veiklos principai ir sąlygos, kurie turėtų būti įtvirtinti įstatymuose, iš Vyriausybės nutarimo perkeliama į Įstatymą.

Įsigaliojus priimtam Įstatymo projektui ir užtikrinus jo tinkamą įgyvendinimą, bus pasiektas atitikties vertinimo įstaigų, siekiančių tapti notifikuotomis įstaigomis ir notifikuotųjų įstaigų veiklos teisinio reguliavimo skaidrumas, sistemiškumas bei atitiktis Konstitucinio Teismo doktrinai. Šie veiksniai, savo ruožtu, prisidės prie sklandaus gaminių atitikties vertinimo, kurio pagalba yra užtikrinamas laisvas prekių judėjimas ir Europos Sąjungos vartotojų ir profesionalių naudotojų apsauga nuo nesaugių gaminių (produktų), įskaitant importuotų į vidaus rinką iš trečiųjų šalių, proceso. Taip pat Įstatymo projekte siūlomo teisinio reguliavimo priemonės aptartos šio aiškinamojo rašto 4 dalyje, jų atžvilgiu neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymo projekto įgyvendinimas teigiamai atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai, prisidės prie pasiekto Lietuvos atitikties vertinimo sistemos tarptautinio pripažinimo palaikymo bei atitikties vertinimo įstaigų, siekiančių tapti notifikuotomis įstaigomis, ar notifikuotųjų įstaigų veiklos reikalavimų įtvirtinimo reikiamo lygio teisės aktais.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant Įstatymo projekte siūlomus pakeitimus įtraukti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymo projekte apibrėžiamos sąvokos įvertintos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus Įstatymą, projekte siūlomiems pakeitimams įgyvendinti iki įstatymo įsigaliojimo reikės atitinkamai patikslinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 4 d. nutarimą Nr. 674 „Dėl atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo atlikti techniniuose reglamentuose nustatytas atitikties vertinimo procedūras ir notifikavimo bei notifikuotųjų įstaigų veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių ir kitų valstybės įsteigtų fondų biudžeto lėšų neprireiks, taip pat nenumatoma ir sutaupyti lėšų.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Atitikties vertinimas, akreditavimas, notifikuotosios įstaigos, techniniai reglamentai.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.